

stande, hvor fri Menigheder slutte sig frit om en Præst, og hvor de raade over deres egne Anliggender, som de selv ville. Han udtalte derom, at det var noget ganske forskrækkeligt, at Præsterne ikke skulde være bundne til en bestemt religiøs Bekendelse, til den augsburgske Konfession eller noget andet, at der skulde prædikes frit, og at der kunde blive prædikedet forskelligt. Det er ogsaa ejendommeligt, at Ministeren i det første Venstreministerium forfærdes ved Tanken om, at der kan prædikes forskelligt. Jeg troede, at Kulturudviklingen gik i den Retning. I Christian den Femtes Lov havde vi religiøs Tvang her i Landet, da maatte der kun prædikes paa en eneste Maade. Jeg troede, at Udviklingen skulde gaa i den Retning, at der skulde kunne prædikes paa mange forskellige Maader, alt efter enhvers Opfattelse, Temperament og hele Stilling. Jeg tror, at det er det, vi skulle naa ved Religionsfriheden; jeg troede, det var det, der var Grundtvigs store kirkelige Ideal, at Præsterne skulde prædike frit; thi saa kunde ingen sige, at de talte mod deres Overbevisning, de skulde staa frit og tale hver ud fra sin egen Anskuelse, og saa maatte der blive prædikedet forskelligt. Men efter Grundtvigs Mening var det ingen Ulykke, tværtimod, det var en overordentlig Fordel, og saa kunde Menighedsmedlemmerne frit skare sig om den Præst, de netop syntes om. Men ogsaa her ved denne Sag som ved saa mange Ytringer viser den højtærede Kultusminister, at han er en stiv Statskirkeemand, som det allerede blev omtalt i Gaar, og at han end ikke synes at have nogen Forstaaelse af, hvad det er, Grundtvig og Grundtvigianerne, den Gang de fandtes her i Landet, vilde i kirkepolitiske Spørgsmaal. Den højtærede Minister sagde til Slutning, at de, der nu vilde stemme mod vore Ændringsforslag, de, der vilde følge ham i tykt og tyndt, vare hans Medarbejdere, de andre vare hans Modstandere. Han stempler altsaa en hel Række Medlemmer her i Tinget — jeg har nævnt, hvad de sagde ved første Behandling, hvorledes de i de Taler, de da holdt, viste, at de vare enige i vore Ændringsforslag — som Modstandere, hvis de følge den Overbevisning, de

gav til Kende i November, og ikke ved Afstemningen følge Ministeren. Jeg synes, det er et fejl Udtryk, den ærede Minister brugte, naar han sagde Medarbejdere, han skulde sige Skøsvende.

Formanden: Det ærede Medlems Udtalelser give mig Anledning til at indskærpe Reglerne for Omtalen af, hvad der foregaar i Udvalg.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Det ærede Medlem, der nu satte sig, holdt en længere Tale, men det kildne Punkt for hans Vedkommende kom han meget let over, dette aabenbare rene og skære Programbrud, som findes i Betænkningen her. Socialdemokraternes Ændringsforslag gik han temmelig let over. Socialdemokraterne have paa deres Program Fordringen om hemmelig Afstemning; Socialdemokraterne have her 3 Ændringsforslag, hvor de Gang efter Gang stemme imod hemmelig Afstemning, og det til Trods for, at det her foreslaas i vort Lovforslag. Det kommer det ærede Medlem ikke uden om. (*Borgbjerg:* Jeg holder mig til Ministerens gamle Forslag af 1890.) I 1890 have vi jo slet ikke talt om dette Lovforslag. Da sad det ærede Medlem ikke en Gang her i Tinget. Nej, lad os holde os til selve Sagen. Det ærede Medlem har haft Sæde i Udvalget ikke som en ubeskreven Tavle, selvfølgelig, nej som en Tavle, der er fuldt beskrevet med socialdemokratiske Ideer, først og fremmest, antager jeg, med det socialistiske Program's Fordringer. Det ærede Medlem kunde netop have taget Indskrifterne paa sin Tavle og fremholdt dem her ved Behandlingen af Lovforslaget i dette Ting. Men han gjorde det ikke; han har stillet sig imod disse Lovforslag, der foreligge, han har brugt alle Midler, han kunde, for at modarbejde disse Lovforslag, og for at faa et yderligere Middel har han valgt det: paa 3 Punkter, 3 Gange i Træk at foreslaa Tinget at gaa imod Socialdemokratiets Program. Det kommer det ærede Medlem ikke bort fra. Det ærede Medlem kan jo komme til at stemme om Sagen, Afstemningen vil vise det, og det ærede Medlem vil nok faa den Afstemning at tale om